

Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi

Academic Journal of History and Idea

ISSN: 2148-2292

11 (3) 2024

Derleme Makale / Review Article
Geliş tarihi |Received:09.09.2023
Kabul tarihi |Accepted:20.05.2024
Yayın tarihi |Published:25.06.2024

Ganira Mirzakhani

<https://orcid.org/0009-0003-0312-4797>

Dr. Baku State University, Azerbaijan, gannimir3@gmail.com

Atf Künyesi / Citation Info

Mirzakhani, G. (2024). Azerbaycan Edebiyatı ve Müziğinin Tanıtılmasında Haydar Aliyev Vakfı'nın Rolü. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 11 (3), 1886-1901.

Azerbaycan Edebiyatı ve Müziğinin Tanıtılmasında Haydar Aliyev Vakfı'nın Rolü

Öz

Haydar Aliyev Vakfı, Azerbaycan edebiyatını ve müziğini tanıtmada etkili olmuş, Azerbaycan'ın zengin kültürel mirasının korunmasında ve sergilenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Vakıf, çeşitli girişim ve projelerle Azerbaycan edebi eserlerinin ve müzik geleneklerinin hem ulusal hem de uluslararası platformlarda tanıtılmasında önemli katkılarda bulunmuştur. Buna göre makale, Haydar Aliyev Vakfı'nın Azerbaycan edebiyatını ve müziğini tanıtmak için üstlendiği temel girişimleri ele alacak ve bu çabaların Azerbaycan'ın kültürel manzarası üzerindeki etkisini vurgulayacaktır. Haydar Aliyev Vakfı, yerel yayınevlerinin edebi eserlerin üretimi ve dağıtımına destek vererek Azerbaycan edebiyatını tanıtmak için önemli adımlar atmıştır. Vakıf, maddi yardım ve kaynak sağlayarak Azerbaycanlı yazarların eserlerinin yayımlanmasına, seslerinin daha geniş kitlelere ulaşmasına da katkı sağlamıştır. Ayrıca Haydar Aliyev Vakfı, Azerbaycan müziği alanında ise yerel müzisyenlerin desteklenmesinde ve genç yeteneklerin yetiştirilmesinde de önemli bir rol oynamıştır. Vakıf, Azerbaycanlı müzisyenlerin yer aldığı müzik konserlerine sponsor olarak onlara becerilerini sergilemeleri ve daha geniş bir kitleye ulaşmaları için bir platform da sağlamıştır. Buna göre makalenin amacı söz konusu vakfın Azerbaycan edebiyat ve müziğinin tanıtılmasındaki ve geliştirilmesindeki rollerini ana hatlarıyla ve literatür kaynaklara dayanarak incelemiştir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Heydar Aliyev Vakfı, Edebiyat, Müzik

The Role of Heydar Aliyev Foundation in the Promotion of Azerbaijan Literature and Music

Abstract

The Heydar Aliyev Foundation has been instrumental in promoting Azerbaijani literature and music and has played an important role in the preservation and display of Azerbaijan's rich cultural heritage. Through various initiatives and projects, the Foundation has made significant contributions to the promotion of Azerbaijani literary works and musical traditions on both national and international platforms. Accordingly, the article will discuss the main initiatives undertaken by the Heydar Aliyev Foundation to promote Azerbaijani literature and music and highlight the impact of these efforts on Azerbaijan's cultural landscape. The Heydar Aliyev Foundation has taken important steps to promote Azerbaijani literature by supporting the production and distribution of literary works by local publishing houses. By providing financial assistance and resources, the Foundation has also contributed to the publication of the works of Azerbaijani writers and to making their voices reach a wider audience. In the field of Azerbaijani music, the Heydar Aliyev Foundation has also played an important role in supporting local musicians and nurturing young talents. By sponsoring music concerts featuring Azerbaijani musicians, the foundation has also provided a platform for them to showcase their skills and reach a wider audience. Accordingly, the aim of the article is to analyse the role of this foundation in the promotion and development of Azerbaijani literature and music based on the main outlines and literature sources.

Keywords: Azerbaijan, Heydar Aliyev Foundation, Literature, Music

Giriş

Haydar Aliyev Vakfı, Azerbaycan'daki birçok kültürel projelerin desteklenmesine önemli görevler görmüştür. Bu bağlamda Haydar Aliyev Vakfı, kültürel ve sosyal programlar alanında Azerbaycan'ın sosyal ve kültürel gelişiminde önemli bir roller oynamıştır. Vakfın çabaları, Azerbaycan ile Türkiye arasındaki kültürel, sosyal ve ekonomik bağların güçlendirilmesine, karşılıklı anlayış ve işbirliğinin desteklenmesine kadar da uzanmaktadır. Vakıf, çok çeşitli kültürel ve sosyal programları destekleyerek Azerbaycan'ın kültürel manzarasının ve sosyal dokusunun zenginleştirilmesine katkıda bulunmakta ve toplumsal refah ve uyumu teşvik etme konusundaki kararlılığını da yansıtmaktadır. Vakfın faaliyete geçtiği ilk yıllardan itibaren Haydar Aliyev, Azerbaycan edebiyatının gelişmesine özel önem vermiştir. Ve bu bağlamda söz konusu vakıf dünyada edebiyatın tanıtılması amacıyla cumhuriyetçi ve uluslararası öneme sahip çalışmalar yürütmüştür. Bu cümleden olarak Azerbaycan Haydar Aliyev Vakfı, ülke çapında eğitim ve sağlık alanındaki girişimlerin desteklenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Vakıf,

büyük hayırseverlik çabaları sayesinde, Azerbaycan'da eğitim ve sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesine olan bağlılığını vurgulayarak dünya çapında mükemmel bir itibar kazanmıştır. Haydar Aliyev Vakfı, Bakü'de Talasemi Merkezi'nin kurulması da dahil olmak üzere çeşitli projelerin finansmanında etkili olmuş ve bölgedeki sağlık alanındaki ilerlemelere yaptığı önemli katkıları varlığını ortaya koymuştur. Buna göre Azerbaycan edebiyatı ve müziğinin tanıtılmasındaki rollerinin incelendiği bu çalışmada Haydar Aliyev Vakfı'nın aynı zamanda önemi de kaynaklara bağlı olarak ortaya konulmuştur.

1. Haydar Aliyev Vakfı ve Önemi

Azerbaycan Haydar Aliyev Vakfı, 10 Mayıs 2004 tarihinde önderliğinde kurulmuştur. Vakıf, Azerbaycan Cumhuriyeti milli lideri Haydar Aliyev'in mirasını sürdürerek, Azerbaycan halkına hizmet etme konusunda güçlü bir özveri ve bağlılık duygusuyla kurulmuştur. Vakfin kurulmasının arkasındaki motivasyon, ulusal birliği, etno-ulusal olgunluğu ve entegrasyonu vurgulayan Azerbaycanlılığı teşvik etme konusundaki köklü arzudan kaynaklanmıştır (Kerimov, 2023). Bu vakıf, Azerbaycancılık davasını savunan ve ülkenin kimliğini ve geleceğini şekillendirmede önemli bir rol oynayan Haydar Aliyev'in kalıcı vizyon ve değerlerinin de bir kanıtı olarak hayata geçmiştir (Kerimov, 2023). Azerbaycan Haydar Aliyev Vakfı'nın merkezinde, hem Azerbaycan içinde hem de uluslararası sahnede dostluğu, işbirliğini ve dayanışmayı geliştirme misyonu bulunmaktadır. Vakfin amaçları arasında kültürel mirasın tanıtılması, eğitim ve sağlık alanındaki girişimlerin desteklenmesi ve Azerbaycan halkının yararına sosyal refah programlarının geliştirilmesi yer almaktadır (https://tr.wikipedia.org/wiki/Haydar_Aliyev_Vakf). Vakfin temel görevlerinden biri Azerbaycanlı çocukların refahına ve gelişimine öncelik vermek ve onları ülkenin geleceği olarak kabul etmektir (<https://lib.aliyevheritage.org/tk/>). Vakıf, genç neslin yetiştirilmesine odaklanarak, Haydar Aliyev'in benimsediği ilke ve değerlerin rehberliğinde Azerbaycan için daha parlak ve müreffeh bir gelecek sağlamayı amaçlamaktadır (<https://gazi.edu.tr/view/news/293103/-azerbaycan-turkiye>). Azerbaycan Haydar Aliyev Vakfı, çeşitli girişim ve programları aracılığıyla Azerbaycan'ın sosyal, kültürel ve eğitim ortamına önemli katkılarda bulunmuştur. Vakıf, tarihi eserlerin restorasyonu; eğitim kurumlarına destek; sağlık programları; kültürel etkinlikler ve sergiler; vakıf, bu çeşitli girişimlere katılarak Azerbaycan vatandaşlarının yaşamlarını zenginleştirmede ve ülkenin kültürel mirasını ve ulusal kimliğini tanıtmada hayati bir rol oynamaya devam etmektedir (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Haydar>). Haydar Aliyev Vakfı'nın Azerbaycan'ın refahı ve refahına yönelik devam eden bağlılığı, onun kalıcı mirasını ve Azerbaycan halkına hizmet

etme konusundaki kararlılığını da yansıtmaktadır (Talibli, 2023). Buna göre bir hayır kurumu olarak kurulan Azerbaycan Haydar Aliyev Vakfı'nın Azerbaycan'da eğitim, sağlık ve kültür alanında büyük hizmetlerinin olduğu görülmektedir. Adını saygın lider Haydar Aliyev'den alan vakıf, ülke çapında ön görülen girişimlerin geliştirilmesinde önemli bir roller oynamıştır. Haydar Aliyev'in liderliğinde Azerbaycan, eğitim ve sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına güçlü bir vurgu yapılarak çeşitli sektörlerde önemli gelişmelere sahne olunmuştur (Hasanoğlu, 2023). Vakıf, eğitim altyapısına, burslara ve tıbbi tesislere yatırım yaparak Azerbaycan halkının kaliteli eğitim ve kültür hizmetlerine erişiminin artırılmasına katkıda bulunmaktadır. Azerbaycan Haydar Aliyev Vakfı, eğitim ve sağlık konularına odaklanmasının yanı sıra, ülke içinde kültür ve sanatın tanıtılmasında da etkili olmuştur (<https://www.bafra55.net/azerbaycan-kultur-ve-sanatinin-dunyaya>). Kültürel kalkınmaya verdiği destekle tanınan Haydar Aliyev, Azerbaycan'ın miras ve geleneklerinin korunması ve kutlanmasının önemini defalarca vurgulamıştır (Kılavuz, 2019). Vakfın girişimleri arasında sanatçıların desteklenmesi, kültürel etkinliklerin düzenlenmesi ve Bakü'deki Haydar Aliyev Kültür Merkezi gibi tarihi mekanların korunması yer alıyor (https://tr.wikipedia.org/wiki/Haydar_Aliyev). Vakıf, kültür ve sanatı teşvik etme çabalarıyla Azerbaycan'ın kültürel manzarasını zenginleştirmiş; ve vatandaşları arasında milli gurur ve kimlik duygusunu daha da güçlendirmiştir. Ayrıca Azerbaycan Haydar Aliyev Vakfı uluslararası ortaklık ve işbirliklerinin geliştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır (Karimov, 2007). Esasen Haydar Aliyev'in Azerbaycan'da iktidara gelmesinin ardından aktif dış politika girişimleri, ülkenin uluslararası toplumla çeşitli cephelerde ilişki kurmasının yolunu açmıştır (<https://lib.aliyevheritage.org/tk/>). Haydar Aliyev, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu oturumları gibi küresel forumlara katılarak Azerbaycan'ın uluslararası işbirliği ve diplomasiye olan bağlılığını da göstermiştir (Şamiyeva, 2019). Vakfın çabaları yalnızca Azerbaycan'ın uluslararası sahnedeki varlığını güçlendirmekle kalmamış, aynı zamanda karşılıklı anlayışı, kültürel alışverişi ve sınırlar arası işbirliğini teşvik eden ortaklıkları da kolaylaştırmıştır. Azerbaycan Haydar Aliyev Vakfı, kurucularının toplumun çeşitli yönlerini iyileştirmeye olan sarsılmaz bağlılığıyla ülkede bir umut ve ilerleme feneri olarak durmaktadır. Vakıf, çeşitli girişim ve programları aracılığıyla eğitime, sağlığa, kültür ve sanata önemli katkılarda bulunarak Azerbaycan'da birçok insanın hayatına renk katmaktadır. Uluslararası düzeydeki ortaklıkları ve işbirlikleri, küresel bağlantıları ve karşılıklı anlayışı geliştirme konusundaki kararlılığını daha da vurgulamaktadır. Azerbaycan Haydar Aliyev

Vakfı'nın tarihi ve önemi, daha iyi bir gelecek için güçlü bir misyon ve vizyonla hareket eden kuruluşların toplum üzerinde yaratabileceği olumlu etkinin bir kanıtıdır.

2. Haydar Aliyev Vakfı ve Azerbaycan Edebiyatı

Haydar Aliyev Vakfı, kültür ve edebiyatı teşvik etme odağı doğrultusunda, Azerbaycan'ın edebi yeteneğini beslemek ve sergilemek için özel projeleri hayata geçirmiştir (<https://www.kardeskalemler.com/yazi/bagimsizligin-serefli-yolu>). Vakıf, Haydar Aliyev Ödülü gibi prestijli ödüller aracılığıyla edebiyata yapılan olağanüstü katkıları ödüllendirerek yalnızca edebi başarıları kutlamakla kalmamakta, aynı zamanda edebiyat camiasında yaratıcılığı ve mükemmelliği de teşvik ederek edebiyata dair yaklaşımlarını da ortaya koymaktadır. Ayrıca vakfın Azerbaycan folklorunun yasal olarak korunmasına verdiği destek ve geleneksel edebi tarzları yükseltme çabaları, vakfın Azerbaycan'ın kültürel kimliğini ve sanatsal ifadesini korumaya olan bağlılığını vurgulamaktadır (Halil, 2011). Bu çabalar sayesinde Haydar Aliyev Vakfı, canlı bir edebiyat ortamının geliştirilmesinde ve Azerbaycan edebiyatına hem ulusal hem de uluslararası düzeyde derin bir takdir kazandırılmasında hayati bir rol oynamaya devam etmektedir.

Azerbaycan edebiyatı, milletin kültürel dokusuyla derinden iç içe geçmiş, zengin ve canlı bir tarihe sahiptir (Halil, 2011). Eski destanlardan halk masallarına, modern kurgu ve şiir eserlerine kadar Azerbaycan edebiyatı, Azerbaycan halkının çeşitli etkilerini ve deneyimlerini yansıtmaktadır. Azerbaycan'daki edebiyat geleneği, sözlü hikaye anlatımına ve şiirsel anlatıma güçlü bir vurgu yaparak yüzyıllar öncesine dayanmaktadır.

Bu bağlamda Azerbaycan'ın önde gelen yazar ve şairleri hem bölgesel hem de küresel anlamda edebiyat dünyasına önemli katkılarda bulunmuşlardır (Ahmedov, 1999). Nizami Gencevi, Fuzuli ve Mirza Fatali Akhundov gibi yazarlar, zamana direnen ve bugün de okuyucularda yankı uyandırmaya devam eden şiirsel başarılarıyla ön plana çıkmaktadırlar. Bu edebi şahsiyetler sadece Azerbaycan'ın edebi manzarasını zenginleştirmekle kalmamış, aynı zamanda daha geniş Türk ve İslam dünyasında edebiyatın gelişimini de etkilemişlerdir. Eserleri hikaye anlatımının kalıcı gücünün ve zamanı ve kültürü aşan evrensel temaların bir kanıtıdır.

Haydar Aliyev Vakfı, Azerbaycan edebiyatının tanıtılmasında ve milletin kültürel mirasının korunmasında bu bakımdan önemli bir roller oynamıştır (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Hay>). Vakıf, Azerbaycan'ın First Lady'si Mehriban Aliyeva'nın öncülüğünde edebi yeteneğin geliştirilmesi, tarihi el yazmalarının korunması ve Azerbaycan edebiyatının dünya sahnesinde tanıtılması amacıyla çok sayıda girişime destek vermiş ve vermektedir. Vakıf, edebiyat etkinlikleri

düzenleyerek, gelecek vaat eden yazarları destekleyerek ve kültürel öneme sahip eserleri yayınlamaya, Azerbaycan edebiyatının profilinin hem yurt içinde hem de uluslararası alanda yükselmesine yardımcı olmaktadır. Haydar Aliyev Vakfı, edebi sanatların korunmasına ve desteklenmesine olan bağlılığıyla, milli lider ve merhum Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev'in savunduğu kültürel mükemmellik mirasını sürdürmeye bu bakımdan da devam etmektedir.

Bu bağlamda Azerbaycan'ın önde gelen hayır kurumlarından biri olan Haydar Aliyev Vakfı, edebi etkinlikler ve festivaller düzenleyerek Azerbaycan edebiyatının tanıtılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Vakıf, Türk Dünyasının zengin tarihini, kültürünü ve edebiyatını kutlayan festivaller de dahil olmak üzere çeşitli kültürel etkinlikleri aktif olarak düzenlemekte ve desteklemektedir. Bu etkinlikler tarih, kültür, sanat ve edebiyat alanında tanınmış isimlerin bir araya gelip Azerbaycan'ın ve ötesinin çeşitli edebi geleneklerini sergilemesi için bir platform sağlayarak da ön plana çıkmaktadır.

Haydar Aliyev Vakfı, edebiyat etkinlikleri düzenlemenin yanı sıra Azerbaycan'daki yazarlara, çevirmenlere ve yayıncılara destek de vermektedir. Vakıf, yeni ortaya çıkan ve yerleşik edebiyatçılara, eserlerini yaratmaları ve daha geniş bir kitleyle paylaşmaları için mali yardım, kaynak ve fırsatlar sağlamaktadır. Vakıf, edebiyat camiasına yatırım yaparak yalnızca yerel yetenekleri beslemekle kalmıyor, aynı zamanda Azerbaycan edebiyatının hem ülke içinde hem de uluslararası düzeyde üretilmesini ve yayılmasını teşvik de etmektedir (<http://www.manasyayincilik.com>). Bu destek sistemi, canlı bir edebiyat sahnesinin teşvik edilmesi ve Azerbaycan edebiyat mirasının gelecek nesiller için korunmasının sağlanması açısından oldukça önemlidir.

Azerbaycan Yazarlar Birliği ve UNEC'in 9 Aralık 2005 tarihinde Haydar Aliyev Vakfı'na yaptığı ziyaret önemli olup amacı öncelikle saygın lider Haydar Aliyev'in (Mirzayev, 2023) anısını onurlandırmaktır. Azerbaycan tarihinin önemli isimlerinden biri olan Haydar Aliyev, ülkenin kalkınmasının şekillenmesinde ve halk arasında birlik duygusunun geliştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır. Katılımcılar, Vakıfta Haydar Aliyev'e saygılarını sunarak onun mirasını anmayı ve onun yıllar içinde ülkenin ilerlemesine ve istikrarına yaptığı katkıları takdir etmeyi amaçlamışlardır.

Haydar Aliyev Vakfı ziyareti, Azerbaycan Yazarlar Birliği üyeleri ile UNEC'den öğretmen ve öğrencileri bir araya getirmiştir (Mirzayev, 2023). Bu çeşitli katılımcı grubu, Haydar Aliyev'in Azerbaycan toplumunun çeşitli kesimlerinde sahip olduğu yaygın etkiyi ve hayranlığı

simgelemektedir (Neciyev & Gasımlı, 2020). Yazarların, eğitimcilerin ve öğrencilerin varlığı, Haydar Aliyev'in Azerbaycan halkı arasında yaratıcılığa, eğitime ve milli gurura ilham veren mirasının öneminin altını çizmekte (Kerimov, 2023). olup mezkur vakıfta milli lidere atıfla almış olduğu derin misyonunu devam ettirmektedir. Daha sonra ziyaretçilere vakfın zengin sergisi tanıtılmış olup; Haydar Aliyev'in kişisel arşivinden, çocukluğunu kapsayan belgeler, onun gençliğini, üniversite yıllarını, faaliyetinin bireysel dönemlerini, yaşamının çeşitli dönemlerini yansıtan ve Azerbaycan tarihinin bütün bir dönemine dair büyük bir vizyon oluşturan resimler, kitaplar büyük ilgi ile ziyaretçilere sergilenmiştir. Çeşitli devletlerin liderlerinin, bilim, kültür ve sanat figürlerinin yer aldığı fotoğrafların da ilgi gördüğü bu ziyarette Azerbaycan edebiyatının klasiklerinden Molla Penah Vagif Türbesi'nin açılışında çekilen fotoğraflar, yazar kongrelerinde çeşitli edebiyatçıların yıl dönümlerinde çekilen fotoğraflar ziyaretçileri geçmişe götürmüştür.

Büyük Rus şair Aleksandr Puşkin'in mirasını onurlandırmak amacıyla kurulan Puşkin Kütüphanesi Vakfı, kuruluşundan bu yana zengin bir tarihe sahiptir. Vakıf, Puşkin'in eserlerini ve diğer değerli edebi katkılarını koruyup paylaşarak edebiyatı, kültürel alışverişi ve entelektüel gelişimi teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Yıllar geçtikçe Puşkin Kütüphanesi Vakfı, uluslararasıdaki bağlantıları güçlendirerek ve edebiyatın evrensel dilini kutlayarak kültürel mirasın ve edebi mükemmelliğin sembolü haline gelmiştir. Kültürel korumaya ve edebi aydınlanmaya olan bu bağlılık, Haydar Aliyev Vakfı'na kitapların sunulmasıyla ilgili önemli törenin temelini atmıştır. 1 Şubat 2006'da Puşkin Kütüphanesi Vakfı'nın kitaplarının Haydar Aliyev Vakfı'na takdim töreni, kültürel alışveriş ve işbirliği alanında büyük önem taşıdığını göstermektedir. Edebi eserlerin ve kültürel hazinelerin paylaşıldığı tören, yalnızca iki vakıf arasındaki iyi niyet ve dostluğu simgelemekle kalmamış, aynı zamanda farklı kültürel mirasa yönelik karşılıklı anlayışı ve takdiri geliştirmenin önemini de vurgulamıştır. Bu etkinlik, edebiyatın evrensel dili aracılığıyla diyalogu, işbirliğini ve ortak değerleri teşvik etmek, sınırları aşmak ve kültürel diplomasi yoluyla birliği teşvik etmek için bir platform görevi de görmüştür.

Mir Celal Paşayev'in eserlerinin Haydar Aliyev Vakfı himayesinde Türkçeye çevrilmesi, Azerbaycan ile Türkiye arasındaki edebi ve kültürel alışverişte önemli bir gelişmedir (Morkoç, 2022). Seçkin bir yazar, filolog ve öğretmen olan Mir Celal Paşayev, Azerbaycan edebiyatına yaptığı etkileyici katkılarla tanınmaktadır ve "Diriliş Adam" adlı romanı, onun roman türündeki yeteneğinin bir kanıtı olarak öne çıkmaktadır. Haydar Aliyev Vakfı'nın çeviri projesine sağladığı destek, yalnızca Paşayev'in edebi mirasına duyulan derin takdiri göstermekle kalmıyor, aynı

zamanda vakfın Azerbaycan ile Türkiye arasında kültürel diyalog ve anlayışı teşvik etme konusundaki kararlılığının da altını çizmektedir. Mir Celal Paşayev'in birçok önemli romanı Haydar Aliyev Vakfı'nın desteğiyle başarıyla Türkçeye çevrilmiştir. Çevrilen bu romanların Türkiye'de bulunması, yalnızca Türk okuyuculara Paşayev'in edebi şaheserlerini tanıtmakla kalmıyor, aynı zamanda kültürler arası fikir, tema ve hikaye anlatım teknikleri alışverişini de kolaylaştırıyor. Paşayev'in eserlerinin Türkiye'de yayılması sayesinde okuyucular Azerbaycan edebiyatıyla etkileşime geçme ve Azerbaycan'ın kültürel zenginliği ve çeşitliliği hakkında fikir sahibi olma fırsatı buluyor. Mir Celal Paşayev'in romanlarının Haydar Aliyev Vakfı tarafından Türkçeye çevrilmesi, Azerbaycan ile Türkiye arasındaki kültürel alışveriş üzerinde derin bir etki yaratmıştır. Bu girişim yalnızca iki ülke arasındaki edebi bağları güçlendirmekle kalmamış, aynı zamanda birbirlerinin kültürel mirasına ve sanatsal ifadelerine daha fazla değer verilmesini de teşvik etmiştir. Haydar Aliyev Vakfı, Azerbaycanlı yazarların eserlerini Türkiye'de tanıtarak edebiyat ve kültürel diplomasi alanlarında karşılıklı anlayış, saygı ve işbirliğinin geliştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır. Çevrilen eserler, Azerbaycan ve Türkiye'nin edebi manzaralarını birbirine bağlayan köprüler görevi görmüş ve iki ülke arasında sürekli diyalog ve alışverişin önünü de açmıştır.

Haydar Aliyev Vakfı, Azerbaycan edebiyatını tanıtmanın yanı sıra, Azerbaycan'ın entelektüel manzarasını zenginleştirmeyi amaçlayan kültürel ve eğitimsel girişimlerin desteklenmesinde de aktif olarak yer almaktadır. Vakıf, çeşitli program ve projeler aracılığıyla eğitim fırsatlarını artırmayı, sanatsal ifadeyi teşvik etmeyi ve ülkenin kültürel mirasını korumayı amaçlamaktadır. Örneğin, Vakfın desteğiyle düzenlenen ve Azerbaycan'ın ulusal lideri Haydar Aliyev'in doğumunun 100. yıldönümüne adanan 9. Bakü Uluslararası Kitap Fuarı, çeşitli edebi eserlerin sergilenmesi ve yazarlar, yayıncılar arasında diyalogun geliştirilmesi için bir platform görevi görmüştür. ve okuyucular (<https://birimler.atauni.edu.tr/fars-dili-ve-edebiyati>). Bu tür etkinlikler sadece Azerbaycanlı yazarların edebi başarılarını kutlamakla kalmamakta, aynı zamanda ulusun kültürel canlılığına da katkıda bulunmaktadır.

Azerbaycan'ın 3 Haziran 1992'den bu yana UNESCO'ya üye olması, ülkenin özellikle edebiyat alanında kültürel diplomasi çabalarında önemli bir dönüm noktası olmuştur (<https://lib.aliyevheritage.org/tk>). Azerbaycan Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev'in UNESCO ile ilişkilerin geliştirilmesinde oynadığı önemli rol, Azerbaycan edebiyatını küresel sahnede tanıtmayı amaçlayan gelecekteki işbirliklerinin temelini atmıştır. Kasım 2008'de Çin'deki Diaspora

Araştırma Merkezi'nde, aralarında Azerbaycan Türk edebiyatının da bulunduğu önemli edebi eserlerin dünya edebiyatı bağlamında tartışıldığı önemli bir etkinlik de gerçekleştirilmiştir (Türk Diasporası ve Türk Dünyası Vizyon 2023, 2014). Bu etkinlik, Azerbaycan'ın zengin edebiyat mirasını uluslararası izleyici kitlesiyle paylaşma konusundaki kararlılığını vurgulayarak, ülkenin kültürel çeşitliliğini ve edebi katkılarını sergilemiştir.

Bu bağlamda Azerbaycan edebiyatının küresel platformda tanıtılmasına önemli katkı sağlayan önemli ortaklıklardan biri de UNESCO Paris ofisi ile Haydar Aliyev Vakfı arasındaki işbirliğidir (<https://turkicstates.org/tr/haberler/tanrının-sesini-duymak-istiyorum-kitabini>). Genç Azerbaycan şairi Haydar Aliyev Vakfı Başkan Yardımcısı Leyla Aliyeva, Azerbaycan edebiyatını desteklemek ve daha geniş kitlelere tanıtmak için yapılan girişimlerde aktif olarak yer almıştır. Haydar Aliyev Vakfı, UNESCO ile birlikte çalışarak, Azerbaycan'ın çeşitli edebi geleneklerini ve yeteneklerini öne çıkaran etkinlikler, sergiler ve edebiyat programlarının düzenlenmesinde etkili olmuş ve ülkenin dünya sahnesindeki kültürel varlığını daha da geliştirmiştir.

Haydar Aliyev Vakfı ile işbirliği içinde UNESCO Paris ofisinin öncülük ettiği çeşitli girişimler ve faaliyetler sayesinde, Azerbaycan edebiyatı dünya çapında artan bir tanınma ve beğeniye kavuşmuştur. Bu ortak çabalar sadece Azerbaycan edebi eserlerinin çevrilmesini ve yayılmasını kolaylaştırmakla kalmamış, aynı zamanda Azerbaycanlı yazar ve şairlerin uluslararası izleyicilerle etkileşim kurması için platformlar yaratarak kültürel alışverişi ve diyalogu da teşvik etmiştir. Bu çabaların etkisi edebiyat alanının ötesine geçerek Azerbaycan kültürünün, tarihinin ve kimliğinin küresel ölçekte daha geniş bir şekilde anlaşılmasına ve takdir edilmesine katkıda bulunmaktadır. Azerbaycan, UNESCO'nun sağladığı platformdan yararlanarak edebiyat mirasını dünya toplumuna başarıyla ulaştırmış, edebi geleneklerinin zenginliğini ve çeşitliliğini bu bağlamda da sergilemiştir. Vakıf, dünya edebiyatının yanı sıra Azerbaycan edebiyatının 1300 eserden oluşan önemli eserlerinin Azerbaycan Türkçesine çevrilmesine vesile olmuştur (<https://www.tum1haber.com/haber/mehriban>). Haydar Aliyev Vakfı, bu çeviri projelerini finanse ederek ve denetleyerek, Azerbaycan edebi eserlerinin ulusal sınırların ötesine yayılmasına aktif olarak katkıda bulunarak kültürel alışverişi ve anlayışı teşvik etmiştir. Haydar Aliyev Vakfı, çeviri girişimlerini desteklemenin yanı sıra, Azerbaycan edebiyatını uluslararası düzeyde tanıtmak için edebiyat etkinlikleri ve festivaller düzenlemede aktif olarak yer almaktadır. Vakıf, kültürel kurum ve kuruluşlarla yaptığı işbirlikleri sayesinde Azerbaycanlı yazar, şair ve bilim adamlarının dünya çapında çeşitli edebiyat toplantılarına, konferanslarına ve sergilerine katılımını kolaylaştırmıştır.

Haydar Aliyev Vakfı, ünlü Azerbaycanlı şair ve düşünür Nizami Gencevi'nin 870. doğum yıldönümünü anmak amacıyla 12 Eylül 2012'de önemli bir etkinlik düzenlemiştir. Dünya edebiyatının önde gelen isimlerinden biri olan Nizami Gencevi, insanlığı ve sanatı keşfetmesiyle kutlanıp eserlerinin zamanlar üstü olması ve kültürler arasında saygı görmesini sağlamaktadır. Vakfın düzenlediği etkinlikte Nizami Gencevi'nin mirasının ve Azerbaycan edebiyatına ve entelektüel düşüncesine katkılarının onurlandırılması amaçlanmıştır. Bu anma töreni sadece büyük şairi anmakla kalmamış, aynı zamanda eserlerinin Azerbaycan'ın ve ötesinin edebi manzarasını şekillendirmedeki kalıcı önemini de ortaya koymuştur.

Haydar Aliyev Vakfı tarafından düzenlenen etkinlikte, Nizami Gencevi'nin eserlerinin daha geniş bir kitleye tanıtılması, kültürel ve edebi öneminin vurgulanması üzerinde durulmuştur. Özbekistan Milli Kütüphanesi ve Haydar Aliyev Kültür Merkezi gibi akademisyenler ve kültür kurumlarıyla yapılan işbirlikleri sayesinde Özbek Türkçesi gibi dillere yapılan çeviriler sayesinde Nizami Gencevi'nin şiiri ve felsefi görüşleri daha geniş bir okuyucu kitlesine ulaştırılmıştır. Bu girişim sadece şairin zengin mirasının korunmasına hizmet etmekle kalmamış, aynı zamanda kültürler arası diyalogu ve Azerbaycan edebiyatının uluslararası ölçekte takdir edilmesini de sağlamıştır. Haydar Aliyev Vakfı tarafından düzenlenen etkinliğin etkisi, Nizami Gencevi'nin yıldönümü anmasının ötesine geçerek Azerbaycan edebiyatı ve kültüründe kalıcı bir iz bırakmıştır (Kerimov, 2023).

Başkanlığını Mehriban Aliyeva'nın üstlendiği "Hamse" performansı, Azerbaycan edebiyatının zengin edebi geleneğini vurgulamak için özenle seçilmiş beş dikkat çekici şiirden oluşan bir derlemeyi sergilemektedir. Haydar Aliyev Vakfı Başkanı'nın öncülük ettiği bu girişim, şiir ve görsel sanatın büyüleyici bir karışımıyla Azerbaycan'ın kültürel mirasını ve sanatsal başarılarını kutlamayı amaçlamaktaydı. Gösteride yer alan her şiir, aşk, maneviyat ve insan deneyimlerine dair benzersiz bir bakış açısı sunarak izleyicilerde yankı uyandırmış ve onları Azerbaycan edebiyat mirasının güzelliğine kapılmaya davet etmiştir.

"Hamse" performansında yer alan beş şiir, derinlikleri ve şiirsel güzellikleriyle izleyiciyi büyüleyen çok çeşitli temalar ve duygular sunmuştur. Bu şiirler arasında, efsane şair Nizami'nin izinden giderek Azerbaycan edebiyatında "hamse" yazma geleneğini sürdüren ünlü şair İsmayıl Bey Nakam'ın eseri de bulunmaktadır (İsmayilova, 2020). Nakam, şiirleriyle insan ilişkilerinin karmaşıklığını, evrenin gizemlerini ve ruhsal aydınlanmaya yönelik ebedi arayışı keşfeden karmaşık anlatılar sunmaktadır. "Hamse" performansındaki her şiir, Azerbaycan kültürünün ve

geleneğinin zengin dokusuna bir bakış sunarak izleyicileri zaman ve mekanda yankılanan kalıcı temalar üzerinde düşünmeye davet etmektedir.

Haydar Aliyev Vakfı ile Fransa'daki Azerbaycan Büyükelçiliği arasındaki işbirliği, Mahsati Gencevi'nin 900. yıldönümüne adanan konferansın düzenlenmesinde önemli rol oynamıştır. Kültürel ve insani girişimleriyle tanınan Haydar Aliyev Vakfı, Azerbaycan kültür tarihindeki bu önemli dönüm noktasını anmak için Fransa'daki Azerbaycan Büyükelçiliği işbirliği, kültürel alışverişi teşvik etme ve Azerbaycan'ın zengin mirasını uluslararası platformda kutlama konusundaki kararlılığı vurgulamaktadır (<https://ankara.mfa.gov.az>). Vakfın ve Büyükelçiliğin ortak çabaları, kültürel diplomasinin teşvik edilmesinin, Azerbaycan ile Fransa arasındaki bağların güçlendirilmesinin ve ikili ilişkilerin daha da geliştirilmesinin önemini vurgulamaktadır. Fransa'nın Melusa kentindeki Yukarı Alsas Üniversitesi, Mahsati Gencevi'nin 900. yıldönümünü anmaya adanan konferansın prestijli mekanı olarak hizmet vermiştir. Bu mekan seçimi, etkinliğin önemini ve akademik doğasını yansıtmakta ve akademisyenler, kültür meraklıları ve ileri gelenlerin Mahsati Gencevi'nin mirasını bir araya getirip kutlamaları için uygun bir ortam sağlamıştır. Yukarı Alsas Üniversitesi'nin akademik mükemmellik ve kültürel çeşitlilik konusundaki itibarı, burayı böylesine tarihi ve kültürel öneme sahip bir konferansa ev sahipliği yapmak için ideal bir yer haline getirmiş ve Mahsati Gencevi'nin mirasının küresel etkisinin daha da altını çizmiştir. Haydar Aliyev Vakfı'nın en çarpıcı girişimlerinden biri de "Karabağ'ın Kültür Mirası" yayınlarından oluşan bir koleksiyonun hazırlanmasıdır. Koleksiyon edebiyat, müzik, mimari, popüler sanat, halıcılık gibi sanat türlerini kapsayan 5 yayından oluşmaktadır. "Edebiyat" yayınında, Karabağ'da halkımızın yarattığı, kadim ve zengin kültürün bir parçası olan kültürel zenginlikler anlatılmakta, sözlü ve sanatsal örnekler verilmektedir.

3. Haydar Aliyev Vakfı ve Müzik

Haydar Aliyev Vakfı, müzik eğitimi ve yetenek gelişiminin desteklenmesinde de önemli bir rol oynamakta ve genç müzisyenlerin ve sanatçıların yetiştirilmesine önemli katkıda bulunmaktadır. Vakıf, çeşitli girişim ve programlar aracılığıyla güzel sanatlar eğitimi alan öğrencilere burs sağlamak ve yetenekli bireylerin sanatsal çalışmalarını sürdürmelerini desteklemektedir (<https://abdigm.meb.gov.tr/www/azerbaycan-hukmeti>). Vakıf, sanat ve eğitim kurumlarına mali yardım sağlayarak, müzisyen adaylarının müzik alanında kaliteli eğitim ve öğretim almaları için fırsatlar yaratılmasına yardımcı olmaktadır. Bu destek sadece bireysel yeteneklerin gelişimini teşvik etmekle kalmamakta, aynı zamanda yeni nesil yetenekli sanatçı ve

müziyenleri yetiştirerek de Azerbaycan'ın kültürel manzarasını da güçlendirmektedir (<https://www.tum1haber.com>). Haydar Aliyev Vakfı faaliyete geçtiği ilk yıllardan itibaren Azerbaycan müziğinin gelişmesine özel önem vermiş, müziğin dünyada tanıtılması için cumhuriyetçi ve uluslararası öneme sahip çalışmalar yürütmüştür. Böylece Haydar Aliyev Vakfı Başkanı Mehriban Aliyeva'nın girişimiyle 2 Şubat 2005 tarihinde önemli bir proje hayata geçirilmiştir.

Vakıf başkanı Mehriban Aliyeva'nın ulusal mugam şarkılarının desteklenmesi de dahil olmak üzere kültürel girişimlere olan bağlılığı, Azerbaycan'ın kültürel manzarasının şekillenmesinde etkili olmuştur (<https://www.tum1haber.com/haber/>). Sanata derin bir takdir ve Azerbaycan'ın kültürel mirasını koruma ve tanıtma kararlılığıyla Mehriban Aliyeva'nın liderliği, ülke içinde gelişen bir kültürel ortamın teşvik edilmesinde çok önemli bir rol oynamış; vizyoner yaklaşımıyla sadece Azerbaycan müziğini küresel sahneye çıkarmakla kalmamış, aynı zamanda uluslar arasında köprü kurmada kültürel diplomasinin önemini de vurgulamıştır. Bu bağlamda Haydar Aliyev Vakfı'nın inisiyatifi ve organizasyonel desteği sayesinde, Uluslararası Mugam Alemi Festivali dünyada ilk kez Mart 2009'da Bakü'de düzenlenmiştir. 2011-2015 festivallerine ise dünyanın dört bir yanından ünlü müzisyenler ve araştırmacılar katılmış, Azerbaycanlı ve yabancı müzisyenlerin katılımıyla Bakü'de ve ayrıca cumhuriyetin birçok bölgesinde konserler gerçekleştirilmiş, uluslararası mugam yarışması, uluslararası bilimsel sempozyum gerçekleştirilmiştir. Yine vakıf başkanı Mehriban Aliyeva tarafından başlatılan müzikle ilgili proje, Azerbaycan müzik geleneklerini kutlamak ve kültürler arası diyalogu teşvik etmek için bir platform görevi görmesi nedeniyle önemli kültürel ve sosyal öneme sahiptir. Bu proje, Azerbaycan müziğinin çeşitliliğini ve zenginliğini sergileyerek ulusal mirasın korunmasına katkıda bulunmakta ve uluslararası düzeyde kültürel alışverişi teşvik etmektedir. Azerbaycan'ın önde gelen hayır kurumlarından biri olan Haydar Aliyev Vakfı özellikle seçkin Azerbaycanlı müzisyen Alibaba Mammedov ile yaptığı işbirliği sayesinde ülkede müzik eğitimi ve yetenek gelişiminin desteklenmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Bu ortaklık, yüksek kaliteli eğitime, kaynaklara ve mentorluğa erişim sağlayarak Azerbaycan'da yeni nesil müzik yeteneklerini yetiştirmeyi ve yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Vakıf, Alibaba Mammedov'un liderliğindeki burslar, müzik atölyeleri ve ustalık sınıfları gibi girişimler aracılığıyla, hevesli müzisyenlere becerilerini geliştirmeleri ve müzik tutkularını sürdürmeleri için güç vermektedir (Ünalp, 2023). Azerbaycan'ın önde gelen hayır kurumlarından biri olan Haydar

Aliyev Vakfı özellikle seçkin Azerbaycanlı müzisyen Alibaba Mammedov ile yaptığı işbirliği sayesinde ülkede müzik eğitimi ve yetenek gelişiminin desteklenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu ortaklık, yüksek kaliteli eğitime, kaynaklara ve mentorluğa erişim sağlayarak Azerbaycan'da yeni nesil müzik yeteneklerini yetiştirmeyi ve yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Vakıf, Alibaba Mammedov'un liderliğindeki burslar, müzik atölyeleri ve ustalık sınıfları gibi girişimler aracılığıyla, hevesli müzisyenlere becerilerini geliştirmeleri ve müzik tutkularını sürdürmeleri için güç vermektedir (Ünalp, 2023). Haydar Aliyev Vakfı, müzik eğitimini desteklemenin yanı sıra, Azerbaycan müzik mirasının korunması ve tanıtılmasıyla da aktif olarak ilgilenmektedir (Sharifova, 2022). Alibaba Mammedov ile yakın işbirliği içinde olan Vakıf, önemli kültürel öneme sahip olan makam olarak bilinen eski profesyonel müzik türü de dahil olmak üzere geleneksel Azerbaycan müziğinin korunmasına yönelik çalışmalar da yürütmüştür (Cafer, 2015). Vakıf ve Alibaba Mammedov, Azerbaycan'ın zengin müzik mirasını kutlayan konserler, sergiler ve kültürel etkinlikler düzenleyerek, ülkenin çeşitli müzik geleneklerine ilişkin farkındalığın ve takdirin artmasına katkıda bulunmuşlardır.

Dünyaca ünlü müzisyenler Dimitri Shostakovich ve Bülbül'ün yıldönümleri, Haydar Aliyev Vakfı'nın (<https://lib.aliyevheritage.org>). girişimleriyle 2005-2006 yıllarında Bakü'de kutlandı. Haydar Aliyev Vakfı, bu anma etkinliklerinin düzenlenmesinde ve ev sahipliği yapılmasında önemli bir rol oynayarak, kültürel mirasa ve müzik miraslarına saygı gösterme konusundaki kararlılığını ortaya koymuştur (Ünalp, 2023). Bu girişimler, Vakfın sanat ve kültürü teşvik etme, uluslararası işbirliğini teşvik etme ve Azerbaycan toplumunu şekillendiren zengin müzik geleneklerini korumaya olan bağlılığının altını çizmektedir.

Dmitri Shostakovich ve Bülbül'ün yıldönümlerinin kutlanması sırasında Bakü'de çeşitli etkinlik ve etkinlikler düzenlenmiştir (<https://www.virtualkarabakh.az/tr/project-item>). Bu etkinlikler, bu ikonik müzisyenlerin sanatsal katkılarına saygı duruşu niteliğindeki konserleri, sergileri, ustalık sınıflarını ve kültürel performansları içermekteydi (Cafer, 2015). Haydar Aliyev Vakfı, bu kadar çeşitli ve ilgi çekici etkinliklere ev sahipliği yaparak, dünyanın dört bir yanından müzisyenler, sanatçılar ve müzik tutkunları arasında kültürel alışveriş, sanatsal ifade ve işbirliği için bir platform oluşturmayı amaçlamıştır (<https://www.virtualkarabakh.az>). Bu yıldönümlerinin kutlanması, yalnızca Shostakovich ve Bülbül'ün müzikal başarılarını vurgulamakla kalmadı, aynı zamanda müziğin, sınırları ve nesilleri aşarak insanları birleştiren kalıcı gücünün bir kanıtı olmuştur.

Mayıs 2012'de Eurovision Şarkı Yarışması'nın Bakü'de Haydar Aliyev Vakfı'nda düzenlenmesi hem Azerbaycan hem de uluslararası toplum için büyük önem taşımaktaydı (<https://birlesimblog.com/blog/>). Etkinlik, Azerbaycan'ın zengin kültürel mirasını sergilemek, turizmi teşvik etmek ve ülkenin küresel imajını geliştirmek için bir platform görevi görmüştür. Özellikle 2011 yılında Eurovision Şarkı Yarışması'na ev sahipliği yapma hakkını kazanması ve ertesi yıl bunu Bakü'de başarıyla düzenlemesi, Azerbaycan'ın uluslararası sahnede artan varlığının altını çizmiştir. Etkinlik sadece Avrupa'nın dört bir yanından müzik yeteneklerini bir araya getirmekle kalmamış aynı zamanda küresel bir izleyici kitlesinin ilgisini çekerek Azerbaycan'ın kültürel alışveriş ve uluslararası etkinlikler için bir merkez olarak konumunu daha da güçlendirmiştir. Azerbaycan Kültür Günleri programı kapsamında 15 Temmuz 2015'te Cannes'da düzenlenen "Azerbaycan Müziği Gecesi" etkinliğinde Azerbaycan müzik geleneklerinin zenginliği ve çeşitliliği sergilenmiştir (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Azerbaycan>). Bu etkinlik Azerbaycan Kültür Bakanlığı tarafından düzenlendi ve aralarında Türkiye, İran, Özbekistan, Irak ve Avrupa'nın da bulunduğu çeşitli ülkelerden katılımcıların ilgisini çekti (<https://tr.euronews.com/kultur>). Azerbaycan müziğinin bunun gibi kültürel etkinliklere dahil edilmesi, ülkenin kültürel mirasını uluslararası sahnede tanıtmadaki kararlılığının altını çizmiştir. Azerbaycan müziği, güçlü tarihi kökleri ve çeşitli bölgelerden etkileriyle, benzersiz ve büyüleyici bir müzik deneyimi sunarak onu ülke için önemli bir kültürel ihracat haline getirmektedir (Cafer, 2015). Bu bağlamda Haydar Aliyev Vakfı, Azerbaycan müziğinin dünya çapında dinleyicilerle buluşmasında önemli bir rol oynamıştır. Vakıf, müzisyenlere yönelik çeşitli girişimleri ve destekleriyle sadece geleneksel Azerbaycan müziğini korumakla kalmamış, aynı zamanda onu uluslararası ölçekte tanıtmıştır. Haydar Aliyev Vakfı'nın Azerbaycan müziğine katkısı, aldığı çok sayıda ulusal ve uluslararası ödülünden de anlaşılacağı üzere gözden kaçmamıştır. Vakıf, prestijli ödüllerden kültür kurumlarının takdirlerine kadar, Azerbaycan müziğinin korunması ve tanıtılması konusundaki yorulmak bilmeyen çabalarıyla tanınmaktadır. Tanınmış müzisyenler ve müzik akademisyenleri de vakfın Azerbaycan müziğinin zenginliğini ve çeşitliliğini sergilemeye olan bağlılığından ötürü övgüde bulundular. Vakfın çalışmalarının uzun vadeli etkisi, Azerbaycan müziğinin hem yurtiçinde hem de yurtdışında sürekli olarak tanınması ve takdir edilmesinde açıkça görülüyor ve küresel müzik ortamındaki yerini sağlamlaştırıyor

Sonuç

2004 yılında Azerbaycan'da kurulan Haydar Aliyev Vakfı, Azerbaycan edebiyatının ve müziğinin tanıtılmasında önemli rol oynamıştır. Vakıf, çeşitli girişimleri, etkinlikleri ve eğitim programlarını destekleyerek Azerbaycan'ın zengin kültürel mirasını korumayı, aynı zamanda edebiyat ve müzik alanlarındaki çağdaş yetenekleri yetiştirmeyi ve sergilemeyi amaçlamıştır. Haydar Aliyev Vakfı çeşitli girişimlerle Azerbaycan edebiyatının desteklenmesinde aktif olarak yer almaktadır. Çalışmalarının önemli bir yönü geleneksel Azerbaycan edebiyatının korunması ve tanıtılmasıdır. Vakıf, eski el yazmaları ve metinlerin dijitalleştirilmesi ve arşivlenmesine yönelik projeleri finanse ederek Azerbaycan'ın kültürel mirasının gelecek nesiller için korunmasını sağlamıştır. Ayrıca vakıf, Azerbaycanlı yazarların eserlerinin hem yurt içinde hem de yurt dışında sergilenmesi amacıyla kitap fuarları, yazar okumaları ve şiir resitalleri gibi edebiyat etkinliklerinin düzenlenmesine de vesile olmuştur. Vakıf, kitap ve edebiyat dergilerinin yayınlanmasına maddi destek sağlayarak Azerbaycanlı yazar ve şairlerin seslerinin yükselmesine yardımcı olmuştur. Ayrıca Haydar Aliyev Vakfı, gençler arasında edebiyat eğitimi teşvik eden programlar geliştirmek ve böylece Azerbaycan'da yeni nesil yazar ve okuyucuları yetiştirmek için eğitim kurumlarıyla işbirliği yapmıştır. Haydar Aliyev Vakfı, Azerbaycan müziği alanında da ülkenin müzik mirasının tanıtılması ve korunmasına yönelik çeşitli girişimleri destekleyerek önemli bir etki yaratmıştır. Vakıf, müzik okullarına, burslara ve eğitim programlarına fon sağlayarak Azerbaycan'da genç müzik yeteneklerinin yetiştirilmesine de katkıda bulunmuştur. Ayrıca Haydar Aliyev Vakfı, geleneksel Azerbaycan müziğinin araştırılması ve belgelenmesinde aktif olarak yer almakta ve bu sanat türlerinin zamanla kaybolmamasını sağlamaktadır. Bu çabalar sayesinde vakıf, Azerbaycan'ın kültürel kimliğinin müzik gelenekleriyle korunmasında önemli bir rol oynamıştır.

Kaynaklar

Ahmedov, B. (1999). Emin Abid ve Onun Eseri" Azerbaycan Türklerinin Edebiyatı Tarihi. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 3(2), 267-275.

Cafer, H. A. (2015). Düünden bugüne Azerbaycan müziği üzerine bir değerlendirme. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 4(17), 135-146.

Halil, A. (2011). Bağımsızlık Dönemi Azerbaycan Halk Edebiyatı Araştırmaları. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 4(7), 17-24.

Hasanoğlu, M. (2023). Development of Turkey-Azerbaijan Relations in the Field of Science (1970-1980's). *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 10(1), 108-121.

İsamyilova, E. (2020). XIX. Yüzyıl Azerbaycan Şairi İsmayil Bey Nakâm'in Eserlerinde "Hamse" Geleneği. Gül, O. K., Berker, K. U. R. T., & Çakmakci, C. C.(Ed.). *IV. Uluslararası Türklerin Dünyası Sosyal Bilimler Sempozyumu* (ss.65-70).

Karimov, B. (2007). *Haydar Aliyev Döneminde Azerbaycan Cumhuriyetinin Dış Politikası (1993-2003)*. [Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi], İstanbul Üniversitesi.

Kerimov, E. (2023). Azerbaycancılık İdeolojisinin Kurucusu Haydar Aliyev. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 10 (1), 184-190.

Kılavuz, G. T. (2019). Azerbaycan Cumhuriyeti'nin Kültür Politikası Ve Ortak Kültüroloji Değerlerinin Araştırılması Problemi. *Türk Dünyası Araştırmaları*, 121(238), 181-190.

Mirzayev, H. (2023). Haydar Aliyev'in Fikirleri Milli ve Manevi Değerlerimizin Gelişimine Önemli Bir Katkıdır. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 10 (1), 243-250.

Morkoç, A. (2022). Mir Celal Paşayev'in Sanatçı Kişiliği Ve Edebi Faaliyetleri. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 9 (81), 355-371.

Neciyev, E., & Gasımlı, T. (2020). Azerbaycan-İran İlişkileri (1991-2018). *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(4), 1267-1273.

Şamiyeva, G. (2019). *Azerbaycan'ın dış politikasında uluslararası örgütlerin işlevselliği sorunu* (Master's thesis, Sakarya Üniversitesi).

Sharifova, V. (2022). Etnik ve Kültürel Çeşitliliğin Korunması Bağlamında Azerbaycan'daki Ulusal Azınlıkların Kültürel Mirasının Korunması ve Tanıtılması. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 5(3), 510-518.

Talibli, R. (2023). Azerbaycan Cumhuriyeti'nde Devlet Gençlik Politikasının Uygulanmasının Temel Yönergeleri ve Mekanizmaları. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 10 (2), 1-18.

Türk Diasporası Ve Türk Dünyası Vizyon 2023 (2014). Almagül İsina (Ed.). Tasam.

Ünalp, F. R. (2023). Türkiye-Azerbaycan Diplomatik İlişkilerinde Haydar Aliyev Dönemi:" Tek Millet-İki Devlet". *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, (60), 184-195.

https://tr.wikipedia.org/wiki/Haydar_Aliyev_Vakf

<https://lib.aliyevheritage.org/tk/>

<https://gazi.edu.tr/view/news/293103/-azerbaycan-turkiye>

<https://www.bafra55.net/azerbaycan-kultur-ve-sanatinin-dunyaya>

<https://www.kardeskalemler.com/yazi/bagimsizligin-serefli-yolu>

<https://birimler.atauni.edu.tr/fars-dili-ve-edebiyati>

<https://turkicstates.org/tr/haberler/tanrının-sesini-duymak>

<https://www.tum1haber.com/haber/mehriban>

<https://ankara.mfa.gov.az>

<https://abdigm.meb.gov.tr/www/azerbaycan-hukmeti>

<https://www.virtualkarabakh.az/tr/project-item>

<https://www.virtualkarabakh.az>

<https://birlesimblog.com/blog/>).

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Azerbaycan>

<https://tr.euronews.com/kultur>